

have løst sig bestemt fra den Sognekirke, hvortil de før hørte, deres Hjemkirke. Naar man nu betænker, at der er Tale om Menighedsmedlemmer af Folketirken og om Præsterne af denne Folketirke, saa vil man dog vist ikke kunne finde, at det skulde være noget dybt Indgreb i de kirkelige Forhold, at disse Præster og disse Menighedsmedlemmer kunde komme til at spørge hverandre om, hvorledes og hvornaar man maatte bruge Kirken. Jeg maa bede de Herrer, der betragte dette som et dybt Indgreb i de kirkelige Forhold, at see hen til en Deel af disse Præster og en Deel af dem, der have løst Sognebaandet, og jeg vil da spørge Dem, om De mene, at de have løst sig aldeles fra Folketirken. Hvis de ville sige Ja dertil, saa vil jeg indrømme, at det vilde være et dybt Indgreb, men det kunne De ikke sige. Der tales saa meget om de Snarer, som vilde lægges for en fremmed Præsts Forfængelighed — Ja, Herre Gud! vi vide Alle, at hvor der handles, der spilles. Lad ogsaa være, at der kan ligge en Snare for En og Anden, saa vil jeg dog bede bemærket, om der da ikke er hundred andre Kunstter, hvorved baade Præster og andre Folk, om det virkelig var saa, at man derved vilde lægge en Snare for dem, kunde opnaae det Samme. Havde en Præst Ryst til at gjøre sig gjældende, ikke for at udvide Guds Rige, men for sin egen Persons Skyld eller af andre utilkørlige Hensyn, for at tilfredsstille en saadan Forfængelighed, saa vilde han nok finde paa andre Udveie. Jeg kan altsaa ikke tillægge dette Hensyn, enten ved hvad jeg har seet eller hørt derom, nogen videre Vægt. Jeg skulde derfor meget beklage, hvis det ærede Landsting vilde vise Sagen fra sig ved en motiveret Dagsorden.

Strøm: Den ærede 3die Landstingsmand for 1ste Kreds (Clausen) begyndte med at henvise os til Menighedsraadene, idet han meente, at det burde være en Sag, som maatte

afgjøres af Præst og Menighedsraad, om de Medlemmer, der havde løst Sognebaandet, maatte faae Ret til at benytte Sognekirken; men jeg skal hertil sige: Vi have i Grunden ingen Menighedsraad; det er heller ikke en lovgivlig Institution i den danske Folketirke; der er kun hist og her omkring i Landet frivillig oprettet saadanne Menighedsraad, og altsaa savne vi netop den Betingelse, som man vilde sætte for Tilladelsen. Jeg kunde heller aldrig ansee det for ønskeligt ved nogen som helst Tvang at oprette Menighedsraad; hvor de fremkomme, der bør der have været en Trang tilstede dertil hos Menighederne selv. Naar den ærede Landstingsmand dernæst ogsaa talte om, at man skulde ikke opmuntre Folk ved nogen Lov til at løse Sognebaandet, saa vil jeg bede de Herrer af Thinget at betænke, hvor stor Vanskelighed og Besværighed der er forbunden med at løse Sognebaandet; i Almindelighed er det saaledes, at de Folk, der gjøre det, sandelig ikke gjøre det uden stor Nødvendighed; man vil derfor vistnok betænke sig længe, inden man gjør det, saa jeg troer, at selv om vi rydde nogle af disse Vanskeligheder bort, vil det dog ikke kunne siges, at vi opmuntre dem til at gjøre det. Den ærede Landstingsmand har ogsaa sagt, at den Feil, som jeg egentlig havde begaaet under Forhandlingen, var, at jeg kun har seet paa, hvad der var tjenligt eller beqvemt for Individierne, og derimod ikke havt Die for Samfundet i det Hele. Jeg har egentlig ikke seet paa, hvad der maatte være tjenligt eller beqvemt for Individierne, men jeg har kun seet paa, hvad der maa betragtes som disse Individiers Ret, og en Fraction af Udvalget staaer ikke langt fra mig i Henseende til tre kirkelige Handlinger, idet de erklære det for i det Mindste at være et stærkt Billighedskrav, der med Hensyn til dem her er tilstede; thi der er ikke et ret langt Spring fra „i det Mindste et stærkt Billighedskrav“ og til et „Retskrav“.